

מודל הרמזור - הגדרת שיח לגיטימי ושאינו לגיטימי

בכדי לאפשר שיחה/דיון/פעילות הנותנת ביטוי לתפיסות ועמדות שונות ואף מנוגדות בכתה מרובת זוויות, מומלץ להעזר **מודל הרמזור**. בנוסף, אנחנו ממליצים לאמץ לפני תחילת השיחה **חזקה השיחה**.

מודל הרמזור לניהול ולוויסות שיחה בנושאים טעונים: הרמזור עוזר לזהות אמירות והתנהגויות לגיטימיות לעומת אמירות בלתי לגיטימיות, ומאפשר להדגיש את הגבולות הנורמטיביים של השיח. במרחב שיחה שבו עלול הדיון לסטות במהירות לפסים שאינם לגיטימיים, מודל הרמזור מציע כלי חד משמעי לביסוס תרבות שיח גם במרחב ללא הסכמות ובזמן של מתח ואלימות.

אדום - שיח אלים, מכליל או גזעני. שיח לא לגיטימי.

צהוב - שיחה שנויה במחלוקת, עשויה להרגיז, אך עדיין לגיטימית.

ירוק - שיחה מכבדת ולגיטימית.

אדום צורת ביטוי לא לגיטימית, שיח אלים, מכליל או גזעני.

לדוגמה - "צריך לטהר את המדינה מערבים" "צריך לזרוק את היהודים מכאן". כל משפט שמתחיל במוות ל... או מכיל איומים באלימות מומלץ לעצור מיד. כדאי לציין באופן פומבי כי זאת התבטאות אדומה, ולהסביר כי לא יותר שיח אלים מכליל וגזעני במוסד. אם השיח האלים נמשך אפשר לפנות לגורמים הממונים על המשמעת במוסד.

צהוב שיח לגיטימי אך בנימה מזלזלת ומערערת.

לדוגמה - "למה לכל הרוחות צריך להיות אכפת לי ממה שקורה לילדות וילדים בעזה/תושבות ותושבי שדרות". מומלצות כמה אפשרויות תגובה על שיח מסוג זה - ניתן לומר כי נימת המשפט פוגענית וכי יש לשמור על שיח מכבד. ניתן לעצור את השיחה ולומר כי זמנים אלה אינם אידיאליים לפתיחת דיון בנושאים טעונים וכי כדאי להמתין לימים "רגועים יותר" בהם יהיה אפשר לקיים את הדיון הזה בדרך מיטיבה.

אפשר להפריד את הנימה הבעייתית מן השאלה הלגיטימית כדי להבהיר את גבולות השיח ואת הנורמות המקובלות באקדמיה, ולהתרחק מהקצה האדום לקצה הירוק של השיח. למשל, שאלה על אמפתיה לצד השני היא שאלה טובה בזמנים של הסלמה. אפשר להתיחס לקושי לחוות אמפתיה בימים של מתח ואלימות, ולציין כי נימה פוגענית ומאיימת אינה לגיטימית גם בימים אלה.

ירוק שיח לגיטימי.

לדוגמה - "תגובת צה"ל מוצדקת/אינה מוצדקת" "לחמאס/לצה"ל לא אכפת מחיי אדם" יש לשים לב כי שיח לגיטימי הוא לאו דווקא שיח ניטרלי או נינוח. שיח לגיטימי בתקופות מתוחות כולל גם הבעה של דעות מנוגדות, עם זאת אף שהוא עלול לגרום חוסר נחת ואפילו להכעיס, הוא איננו אלים בתוכנו ואף לא בנימה שלו.